

José Luis Pitarch*

Últims moviments militars, o l'ombra allargada de Franco

L'afer de la UMD desborda de bon tros el problema de si una desena de militars tornen o no a l'exèrcit. Ha esdevingut un vertader «test d'estat».

Hem escrit i hem parlat tantes vegades sobre l'afer de la UMD, sobre la pretensió i la «trágala» de la ja famosa «autonomia militar», sobre l'ombra allargadíssima de Franco, que fa vergonya i esmussa tornar al tema, del qual, però (perquè és un sol tema amb distints flancs), em demanen de nou una opinió. Que si un capità general dimiteix com a recusació a determinades decisions del govern central (sota rumors que no ho hauria fet si hagués estat nomenat ell). Que si «nombrosos oficials d'alta graduació han reiterat a ABC —assegura aquest diari— l'oposició a la reincorporació dels «úmedos» (¡Ai, ABC, ai, Anson! ¿És que ignoreu que la UMD es va entrevistar a Suïssa amb el mateix pare del rei, aleshores màxim representant de la Casa Reial?). Que si la UMD va trencar la disciplina de l'exèrcit i el retorn a les files suposaria reconèixer el dret a organitzar faccions polítiques al si de les forces armades (¡també ho afirma ABC!, com si fos igual lluitar per defensar una dona assaltada que lluitar amb ella per violarla). Etcètera. Confusió, nesciència, fe púnica...

Senyors, a l'octubre de 1977, la gran majoria del Parlament espanyol, el primer de la democràcia, pensava i volia amnistiar íntegrament els membres de la UMD, i això per dues raons: perquè no havien fet més que «avançar-se en l'assumpció dels ideals democràtics avui patrimoni de tots els espanyols» i perquè, en cas contrari, es trepitjaria un principi ètic i jurídic fonamental: el de la no-discriminació, quan, per exemple, un policia que havia torturat fins a matar-lo

un detingut a Tenerife, per la qual cosa era pròfug de la justícia, tornava amb l'amnistia al servei actiu amb tots els seus drets, ja que la tortura i l'assassinat havien estat «per motius polítics».

Però els hereus de Franco van dir que no, que ni parlar-ne, que el Parlament era sobirà en totes les matèries menys en algunes, en les quals ells eren co-sobirans i co-legisladors o, si es vol, tutelaven el govern. Hi hagué simultàniament un intent sediciós, en el mateix sentit, dins l'Escola d'Estat Major (que, no cal dir-ho, va quedar virtualment sense castic), i Gutiérrez Mellado —el qual un admira per altres coses però no per aquestes—, es va fer portaveu de tal pressió il·legítima, supose que sense adonar-se'n del tot, i va amenaçar de dimidir si entraven els «úmedos»... i el Congrés i el Senat se la van embeinar, no sense haver deixat clar abans, per als anys que vinguessen que contrariaven la seua voluntat i la seua lliure decisió, i que no hi hauria en aquest país normalitat política, o siga, democràcia plena, fins que no desaparegués l'atropellament jurídic, moral i polític (hi ha vegades que fins i tot l'ètica i la política coin-

cideixen) de mantenir expulsats els membres de la UMD. Per això, el Senat i el Congrés van tramitar, posteriorment i respectivament, les proposicions de llei de 29 de desembre del 78 i de 26 de juny del 80, les quals, per coaccions de la mateixa classe que les d'octubre del 77, van acabar com els sants innocents.

Per tant, l'afer de la UMD desborda molt el problema si una desena de militars reingressen en l'exèrcit o no. És una qüestió atapeïda de semiologia política, un vertader «test d'estat». Es tracta de seguir o no mantenint en les tenebres uns oficials *antifeixistes* —ja és hora, sense altivesa i sense temors— que, per ser-ho, van conculcar, sí, les lleis... d'una dictadura que mantenia en el silenci, la presó o el cementeri, la meitat dels espanyols, que seguia aferrada a la «victòria» com a única raó, trenta-cinc anys després, que no obtindria més que el 4 per cent dels escons en les primeres eleccions lliures (ni tan sols l'home de confiança de Franco, Arias Navarro, n'eixeria elegit). Uns oficials que van creure que l'exèrcit no havia de ser la *columna vertebral* d'un tal règim, sinó ser de tots els espanyols, i que havia

d'acabar amb la guerra civil ja. Sense que això signifiqui dir que els «úmedos» eren millors que els altres, és cert que aquells van posar el sentiment del poble al qual servien, la democràcia i la justícia, per damunt de qualsevol altre interès, personal o corporatiu. Va ser la seua opció, difícil i ingrata.

Convé, finalment, com a conseqüència, assenyalar que els qui encara avui s'oposen a la cancel·lació d'aquesta exigència jurídica, moral i política, o bé no són demòcrates ni entenen què és l'estat de dret, o bé posen l'exèrcit sobre la Constitució, la democràcia i la voluntat majoritària dels ciutadans, com si l'exèrcit fos un bé metafísic, superior a tots els béns, a totes les justícies, a totes les regles morals. Més darrere d'aquest afer, com de les crítiques a la nova JUJEM, al nou cap civil de la guàrdia civil (?) —igual que darrere del manteniment del general Moscardó en el cap de tots els escalons a perpetuïtat, o en la desmemòria als militars de la República— s'amaga massa vegades l'acèrrima, la contumaç pretensió que, després de la dictadura, seguesca, indefinidament, la «dictablanda». □

* Comandant.